Anul I. No. 4. Un numer 20 bani Iași 26 Septembrie 1891.

ABONAMENTE

Pe un an 10 lei
Șese luni 5 „
Trei luni 2 50 „

REDACȚIA
la tipografia Fulgerul
representată prin dl.
I. MANCAȘ

RAFUIALA

ZIAR INDEPEDENT APARATOR AL POPORULUI

Apare Joi o dată pe săptămână

ANUNCIURI

Pag. IV 15bani linia
„ III 30 „ linia
Inserțiuni și Reclame
50 bani linia.

ADMINISTRAȚIA
Representată prin dl.
ALEX. MARINO

STAREA ACTUALA

Toate clasele sociale din gradul de jos, simțesc zilnic că nevoile din ce în ce, își iau un avînt tot mai puternic, și apasă cu o putere indescriptibilă, a supra poporului muncitor, cari este temelia unei țeri.

Aceștia, adică oamenii muncitori, a căror rațiune nu tinde de cît numai la mijlocul, cum unde, și în ce parte ar putea să alerge, ca să'și poată agonisi hrana de toate zilele, și dacă chiar au găsit mijlocul de existență, toate cugetările lor, nu să întind de cât asupra ocupațiunei sale, cum ar face mai bine ca să poată culege pe urma afacerei lor, laude și merite de încredere de la beneficianți, spre a fi siguri de existență pe un timp mai îndelungat pentru întreținerea familielor, sau a lor personală.

Prin urmare această ideie, care 'i preocupă zilnic, le absoarbe tot timpul vieței lor, și nu le rămâne de cât prea puține momente, a se mai cugeta la o îmbunătățire, ce ar putea atrage după ea un bine general.

Cu toate acestea starea posiției actuale, îi pune chiar fără voia lor în mișcare, căutând pe ori ce căi mijlocul de a'și înlesni traiul și a'și asigura viitorul în casuri de bătrînețe. Și mijlocul cel mai nimerit, sau găsit prin înființări de societăți, care să văd cam dese ori, că se unesc mai mulți membri la un loc, din oameni ce simțesc aceleași nevoi și nutresc acelaș scop. Insă și aceste sbuciumări ale membrilor unei sau altei societăți, adese ori de roadele produse după ele, se folosesc numai clasele înnalte, iar ei remân în aceiași stare de lucruri, ba din contra nevoile lor mai mult progresază.

Sau văzut în mai multe rînduri, cum oameni din clasa înnală, inspirați de nevoile poporului prin introducerea în mijlocul lor, au plecat chiar cu cel mai mare sentiment, de a face o gardă de aparare pentru cei nenorociți, dar acel măreț scop, nu sau putut nici odată realisa, din causa unora cari n'au avut altă țintă, de cât a'și imbunătăți soarta lor proprie.

Putem cita aici chiar un ecsemplu, pitrecut de curînd, în sesiunea trecută a corpurilor legiuitoare, cu ocasiunea motiunei făcută de simpaticul cetățan N. C. Aslan, pe urma căria. poporul întreg, ar fi putut atrage folosele cele mai avantagioase; dar fiind că a fost vorba de binele poporului. acea propunere a căzut cu o mare majoritate de voturi.

De aici avem o dovadă destul de bună, că alesii poporului din Moldova întreagă, cari cunosc de unde provine răul, n'au avut buna voință de a se uni cu această ideie, și dorința cea mare a românilor din partea de dincoace de Milcov, a rămas nerealisată.

Iată dar un resultat nesatisfăcător, nu din causa neposibilității, ci din rea voință a representanților poporului, pencă nu sunt oameni eșiți din sinul societăților, cari să aibă deplină cunoștință despre suferințele membrilor, ce le-a împărtășit și el odată împreună cu dînșii.

Deci această stare de lucruri după cum ni se presintă astăzi înaintea viderilor noastre, nu se va putea îndrepta nici odată și lucrurile nu vor putea lua altă demarșă, cu toate sforțările tuturor societăților înființate deja, precum și a celor care se vor mai înființa, pănă cînd membrii lor nu vor avea representanți eșiți din sinul lor, cu caractere bine studiate și cari au dat dovezi prin fapte, despre sentimentele lor de umanitate și bună voință, de a se îmbunăți soarta tuturor membrilor sosocietății din care face parte și el.

Și dacă pănă as'ăzi clasa de jos nu a fost predominată de cît de una și aceiași ideie, de a munci, contopindu-și viața în sistemul de a produce foloase numai pentru o parte a societăților din țară, acuma însă vedem cu multă plăcere că încetul cu încetul membrii din toate societățile, încep a'și înțelege singuri rolul lor. Și nu este departe timpul, cînd toți esploatatorii și înșălătorii cari au profitat pănă acum de nepriceperea acestor clase, ridicîndu se pe umerii lor, pentru a trăi în desfătări, se vor răstăgoli în prăpastie și odată căzuți, nu știm dacă se vor mai rîdica.

Așa dar rolul tuturor membrilor constituiți în societăți, pentru îmbunătățirea soartei lor în cazuri de vremi grele, este de a fi strînși legați de ori ce hohotărîri luate cu majoritate, după o matură chibzuință, precum și de a cugeta și discuta între ei, idei cari ar putea fi bune și folositoare înteresului general.

Insă nu ca pănă astăzi să'și lese soarta pe mîna altora, jucându-se cu ea după cum găsesc ei de cuviință.

INFORMAȚII

Facem întrebare d-lui ministru Resboi, ce s'a făcut cu actele bieților militari grade inferioare, care au servit patriei timp de 12 ani și acum după legea nouă avînd dreptul la pensie, actele lor sunt reținute de 2 luni de zile fără nici un resultat?

Rugăm pe dl. ministru de răsboiu să grăbească a da curs de urgență acelor acte, căci parte din cei ce le posedă, sunt fără ocupații și iarna bate la ușă.

——

Intre multe neajunsuri ce sufere orașul Iași, este și lispa de trăsuri în zile de sîmbătă sau sărbători jidovești. La gară nu să găsesc de cît abia 5—6 trăsuri cu un cal, în cît pasagerii sunt siliți a se încarca singuri cu sarcini de bagaje și ale cărăbăni pănă în oraș, sau să aștepte ore întregi, pănă la venirea cu ocasie a vre unei trăsuri.

Ar fi necesar ca administrația să oblige pe birjarii evrei, ca în zilele de sărbători ale lor, să angajeze creștini pentru a eși cu birjele la strade, în caz contrar, să li se interzică dreptul de a mai ținea birje.

——

Un amic ne face cunoscut, că în județul Bacău, Plasa Taslăul de sus, co-

muna Brusturoasa, secţia giaosa, sunt următoarele persoane bolnave; o femee de şase luni zace de o boală (nona) doarme de şase luni; o altă femeie tot din acel sat, doarme de 3 luni; un barbat doarme de 8 zile, un cópil a lui Thoader Huluţă este bolnav foarte grav; Alex. Spoială şi fata lui Neculai a Mieluşi tot din acel sat sunt aseminea bolnavi foarte grav, şi medicul de plasă nu s'au aratat de şase luni prin satul Gioasa.

Dacă în satul Gioasa se află 6 bolnavi, ce va fi în toată plasa, şi ce va fi în toată ţara? Toate aceste se atribue neglijenţei administraţiunei că lase pe medicii de la plase în voia lor, plătinduli-se salarele foarte regulat, din banii adunaţi pe munca locuitorilor, fără a le da în schimb lucrul cel mai principal, care este sanatatea omului.

——

Mai zilele trecute un evreu cu mărunţuşuri avînd a duce acasă la el mai multe obiecte cumparate, şi găsind pe un romîn nevoeş, îi oferă 15 bani pe loc, sau 20 acasă la el; omul sau gîndit că mai bine ar fi să i-a 20, şi imediat au plecat cu lucrurile la destinaţie. Insă ajungîn la locuinţa jidanuîi dă numai 15 bani zicêndu i: cum ai crezut prostule că am sa ţi dau 20 bani cînd am vorbit cu 15.

Nu este de mirare, căci acesta este obiceiul fie cărui jidan de a trăi numai prin înşălăcinne.

——

In ziua de 15 a. c. pe la oarele 1 de noapte, ivindu-se un caz de boală foarte grav unei persoane din familia d-lui Nastasă Botez, au fost nevoit să alerge la un medic care era mai în apropiere. Acel medic era dr. Finchelştein, care după multe rugăminţi, a refuzat a da ajutorul seu unui bolnav, în urmă a trebuit să meargă în Păcurari la d. dr. Rigler, care nu s'a opus nici un moment de a merge.

Ba ce e mai mult, că dr. Finchelştein asigurîndu-şi viitorul în această ţară românească, a mers cu obrăsnicia a reclama d-lui prefect de judeţ, sub cuvînt că i a sticat liniştea. Dacă acest dr. este destinat a căuta numai pe jidani, atunci Romînii trebue să ştie a nu mai recurge la ajutorul lui.

Se ştie însă de toată lumea, că datoria impune unui medic şi farmacist, a fi la ordinul cetăţenilor în ori ce momement. In caz contrar însă nu mai e demn de firma ce o poartă.

——

In mai multe rînduri şi sub diferite administraţii, cetăţenii de prin mahalale, reclamă necontenit lipsurile ce le simţesc, dar administraţiile ce se succed, nici una nu voeşte a le lua în consideraţie cererile acelor oameni. Aşa d. e. locuitorii din Disp. V de pe la părţile mai laterale, cer necontenit să li se pue fanare, să li se repareze stradelele macar cu moluz şi să li se deie serjenţi de pază; dar cine vrea să-i audă sau să-i vadă; numai în timpul alegerilor sunt căutaţi cu lumînarea prin toate unghierurile.

De ce nu s'ar face oare dreptate şi pentru aceşti oameni? Acum ni se spucă pe la unele locuri mai dosnice, nici gaz nu se dă de ajuns pentru fanare, ca să fie aprinsă până în ziuă ca în toate părţile, ci pe la oarele 2 sunt stînse din causă că nu mai au gaz. Nu cum-va se fac negustorii cu gazu destinat pentru fanarele de pe la mahalale.

Avis celor în drept.

——

Secţiunea de pictură decorativă de la scoala comunală de meserii, e cu totul departe de a corespunde scopului pentru care este înfiinţată; adică de a scoate calfe şi maiştri zugravi de odăi şi decoraţiuni.

Causa este, că această secţiune e lipsită de un maistru special de cînd d. Gh. Freda a demisionat, in locul căruia, direcţiunea a găsit cu cale a numi doi maiştri, unul ca profesor de desemn şi celalt ca maistru de practică, crezînd că sporindu se budgetul cheltuelilor, va avansa ştiinţa elevilor. Insă din nenorocire ambii sunt departe de cunoştinţele relative la pictura decorativă, de vreme ce sunt pictori de potrete. Astfel că elevii nu pot capata nici o cunoştinţă despre pictura de odăi.

Mai bine este să se numească un maistru practic şi teoretic ca fostul maistru Gh. Freda. Căci numai cu modul acesta, elevii unei scoale pot eşi cu o cunoştinţă complectă, pentru a fi folositori ţerei.

——

Aflăm că cu ocasia permutărei d lui comisar Sdrobici, de la Disp. I la a III-a, s'a rîdicat autorisaţia de noapte a crîcimarului Lupu Weis din strada Primăriei şi a unui alt negustor cinstit din Tîrgul Cucului; în care localuri se făceau coţcăriile cele mai mari.

Ori din ce parte ar fi venit acel ordin, aducem felicitările noastre d-lui prefect de poliţie şi d-lui comisar Sdrobici, pentru această bună măsură, şi am dori să nu ne contrazicem, ci ordinul să fie esecutat pentru toţi negustorii de talia acestora, mai cu samă a lui Lupu Weis, cari loveşte în onestitatea Romînilor, fără cea mai mică urmă de culpabilitate.

——

S'a pus sub presă noul regulament pentru serjenţi de oraş, prelucrat de d. prefect Balş

De cînd există corpul serjenţilor, n'a avut un regulament pentru acest serviciu. Sperăm că paza oraşului va fi asigurată şi pe la mahalale, nu numai la centru.

——

In mahalaua Ţicău de sus, toate fîntânele sunt sequestrate de soldaţi de vre-o cîte-va zile şi nu lasă pe nici un locuitor să i-a cît de puţină apă pentru trebuinţele lor, astfel că ei sunt condamnaţi a peri de sete; sub cuvînt că apa este necesară pentru cazarmă.

Până în timpul de faţă, nu s'a văzut ca locuitorii unei mahalale, pe lângă că sunt lipsiţi de existenţă, să fie puşi în posiţie a rabda şi de sete.

Iată cum curg fericirile peste acest oraş.

——

Rugăm pe onor. Redacţiuni cărora le trimitemi ziarul nostru, să bine voiască a ne onora cu schimbul. In cas contrar, vom înceta şi noi cu trimiterea ziarului nostru.

CRONICA

ANUL NOU LA EVREI

——

E mare sărbătoare, postul lui roş'â şună
Jidanii stau în havre, cetind cu voe bună
Barbaţii stau deoparte, femeile de alta
Căci aşa le-a scris Moise pe tablele de piatră.
Ceva să punăn gură, dê loc ei nu au voe
Şi rabdă zeu de foame, ba chiar de-apa lui Noe
Căci când fac rugăciune, ştii cam pe nemâncate
Ertare toţi ei capăt de cri şi ce pacate.
Precum setea de-avere şi setea cea de vin
Şarlatanismul barbar, invidia crunt venin
Ear dacă prin postire de toate n'au scapat
Se duc toţi la o apă şi 'ncep la scuturat.
Crezând că prin această prea sfântă scuturare
La restul de pacate vor dobîndi ertare
Evrei!... dacă de toate D-zeu nu va erta
Muriţi cu toţi în pace, ertare eu voi da.
. . . . . .
. . . . . !
Din toţi jidovii mai tare, în rugăciune zeu
E Iţic Şulem-alehăm, v'asigur însumi eu
Bătându-şi tare peptul îi curg lacrimi cât pumnul
Şi ca să'l întreacă nu'i în stare nici unul
Rîdică în sus ochii şi cu glas resunător
Lui „Ehovah" să roagă în modul următor;
„Ajută-ne got sfinte, ca ţara românească
„Curând să o prifacem în ţară jidovească
„O Got şi de se poate, cel mult până'n tr'un an
„Să fim în ţara asta ca 'n ţara lui Canan
„Nimeni să ne supere să facem ce vom vrea
„Întocmai precum face un om în casa sa
„Şi pe Români o Got te rog ajută chiar
„Din ţara lor afara să'i dăm peste hotar
„Ca să putem fi singuri în noua palestină
„O Got!... O Got!.. ajută la cei ce ţi se 'nchină.

. . . . . .
. . . . . .
A lui Iţic rugăciune dacă a fost ascultată
Nu pot a vă spune, nici azi nici altă dată
Vă pot spune atîta cînd Iţic a terminat
Sus pe coşul havrei o cucuvea a ţipat.
. . . . . .
. . . . . .
Mai spre sară finind ruga a plecat Iţic acasă
Ca să trimeată cadouri cu iubitai jupăneasă
Pe la rude, la prietini ba chiar şi la străini
Că evreii sunt prea darnici mai ales cei cu perciuni
Unui director politic ea trimis un corn de aur
Pentru că într'a lui foae i-a aparat ca un taur
Ea mai trimis şi un talăs şi vr'o cite-va mizizii
Usturoi, ridichi şi ceapă să le aibă ca provizii.
Unui deputat ce'n cameri contra lor s'a rîdicat
A vrut ceva să'i trimeată dar la urmă a strigat
Fiind că nu vrea să ţie cu naţiea jidovească
Nimic să'i trimetim Sură, ca amar să se căească.
Celor de la Răfuiala ce sunt turbate dihănii
Le trimet cadou eu astăzi zece mii d'afurisenii
Ear cronicarului Ghiţă, ce'i zic de la Brădăţel
Ii dau o cuşmă cu vulpe şi un talăs mititel.

***

Am primit totul her-bitichi şi profund îţi mulţumesc
Şi pentru sfîntul Iom-chipăr eată ce-am să-ţi dăruesc
Cînd vei sta 'n cuşcă la masă cu Iubita jumătate
Un purcel fript ţ'oi trimete cu urechile tăete
Şi să'l mănînci tot amice fără ură sau mânie
Căci porc cu urechi tăete însemnează prietenie
Ear jidanilor din ţară de sărbătoarea Iom-chipăr
Ca să fiu cu toţi prietin le trimet cîte-un tahrihăm*)

De la Brădăţel.

SISTEMUL DE CONTRIBUŢIUNI PRIN SOCIETAŢI COMUNALE

(Prescurtare) *)

Sistemul impositelor de astăzi (directe, indirecte, etc.) cum şi toate instituţiunile de credit ce fac parte din organisaţia ţărei (casele de economii, credite rurale, credite urbane, etc.) şi acele ce nu fac parte din organisaţie (diferitele societăţi particulare ce să găsesc prin comune) adică întregul sistem financiar al ţărei, se poate transforma in asa numit: *Sistemul de contribuţiuni prin societăţi comunale.* Bazele acestui sistem şi condiţiunele cerute pentru a se putea introduce in vre-o ţară sunt cam cele următoare.

1) Societăţile comunale

Fie-care comună Urbană şi rurală (diviziunea societăţei comunale) este o societate, avênd de membri pe toţi locuitorii ce compteză în comună fără deosebire de sex, etate, condiţiuni sociale (naţionalitate) etc. autorităţile ce se află pe teritoriul unei comuni vor fi obligate a depune la societatea comunei sumele ce le ar avea din economii sau orice alte sume, ce s'ar cere de legi şi regulamente să se depună.

Ori-ce locuitor (cetăţan Român sau străin) trebue să fie înscris şi să compteze în o comună oare-care din ţară. Depunerile se vor face obligatoriu la comuna în care este înscris, iar facultativ la ori cari alta şi la oricîte comuni din ţară.

Străinii şi mai cu samă capitaliştii din străinatate vor putea deveni societari la ori ce comună şi la ori-câte comuni ar voi să depună bani (să hotărăşte pentru străini un termin în cari nu se pot cere banii depuşi), fără a avea vre un drept de control asupra societăţei, sau alte pretenţii, aseminea nu vor avea dreptul să se folosască de scutirile şi drepturile ce le are un membru societar.

Cheltuelile şi veniturile la capitalurile depuse, ce vor resulta din calculul făcut de so cietate, sunt de o potrivă atât pentru locuitorii Români cât şi pentru străinii din ori-ce ţară ar fi.

Să admitem că capitalul depus la comuna M de locuitorii săi şi de autorităţi este de *40,000 lei.*

2) Budgetul general al cheltuelilor ţărei

Toate cheltuelile ce să fac cu autorităţile comunale, de plasă, judeţene, ministere, drumuri de fier, teligrafe, poşte, datoria publică etc. să trec în un singur budget de cheltueli numit *Budgetul general al cheltuelelor ţerii,* în modul următor:

1) Fie-care autoritate (regiment, judecătorie, scoală, biserică etc.) 'şi face singură un *proiect de budget* în care trece toate cheltuelile autorisate de diferite legi, cum şi acelea ce le va crede trebuincioase în anul pentru care se face proiectul de budget. Comunele vor trece în budget (proiect) de asemenea ori-ce cheltueli ce vor crede trebuincios să facă (pentru soşele, clădiri de scoale etc.) fără a ţinea samă de sumele ce le suportă ele (locuitorii societari) pentru complectarea celor 400,000,000 lei. Adică din com. M. suportă numai 14,000 lei (vezi tabloul) va putea cere 2, 3—40,000 lei sau şi mai mult în budgetul seu (proiect) sau din contra. Bugetul cheltuelilor societăţei comunale se face de consiliul comunal fără nici o altă aprobare (nu intră în budgetul general); controlul însă se va face atât de consiliul comunal cât şi de ori-ce altă autoritate superioară (în drept.)

2) Budgetul general să stabileşte definitiv de cameră, Senat (se sancţionează şi de rege) după proiectele de budgete primite de la diferitele autorităţi. Fie-care autoritate va trimite odată cu proiectul său, uă dare de samă în care se va arăta cum s'au întrebuinţat fondurile date in anul trecut, ce imbunătăţiri sau făcut şi ce mai cred a se face (arată anume pentru fie-care cheltueală ce cere a se vota în proiectul de budget.)

In Budgetul general definitiv se va trece autoritate cu autoritate (militare, civile, bisericeşti, scoale etc.) începênd cu comuna, plasa, judeţul, etc. şi astfel făcut în cât să se cunoască cu esactitate cheltuelile ce să fac cu fie care autoritate, ce cheltueli să fac cu instrucţiunea, justiţia, biserica, armata etc. (se arată ca la un compt de gestiune). Astfel făcut budgetul general, să admitem că pe anul 1892 guvernului îi trebue să cheltuească pe sama comunelor (societ comunale) suma de 400,000,000 lei (300,000,000 pentru întreţineri şi 100,000,000 pentru datoria publică).

3) Repartiţia cheltuelilor din budget (400,000,000 lei) asupra societăţilor comunale.

La începutul anului (în Decembre anul ce trece) corpurile legiuitoare după ce au votat budgetul, fac repartiţia chiar pe budget în dreptul fie-cărei comuni a sumei de 400,000,000 asupra comunelor (divisiunea societăţei comunale) după cum vor crede de cuviinţă.

Plata serviicelor publice.

Guvernul pentru suma de 400,000,000 şi pentru fie care sumă în parte ce se va mai vota în cursul anului scoate *monetă hîrtie* din care va împărţi direct creditorilor şi autorităţilor sumele prevăzute lor in budgetul general, sau de diferite legi făcute în cursul anului. Autorităţile se încarcă cu aceşti bani în registre ca şi astăzi.

Atât autorităţile, creditorii cât şi locuitorii se vor servi de acest feliu de bani, ca de ori ce bani sunători, însă cel mult până la sfîrşitul anului când vor căuta iar guvernul va lua măsuri să fie varsaţi la societatea comunii lor sau la societatea ori cărei comune în care s'ar afla sau prin care ar trece în cursul anului. Ori ce societate va fi datoare să primească aseminea bani şi să dea în schimb bani sunători la ori cine s'ar presenta, până cînd la fondul *pentru întreţinerea guvernului* nu va mai fi disponibilă nici o sumă. Tot aseminea se urmează şi cu *datoria publică.* Aceste hârtii sunt nişte acte justificative cu care se trece societatea în cheltueli fără a le mai putea pune în circulaţie. Se înţălege că controlul nu va lipsi.

Să admitem că *comuna M.* după repartiţia făcută prin budget trebue să plătească pe 1892 suma de *3000 lei.*

Datoria pnblică. Toate datoriele de ori-ce natură ar fi. ce le au astăzi autorităţile comunale, judeţene, etc. şi acele ale autorităţilor care vor fi cuprinse pe viitor în budgetul general (adică şi prevăzute de legi) să se repartizeze o dată pentru tot deauna prin budget asupra comunelor, hotărându se cât să se plătească în total şi cât anual de fiecare comuna (societate).

Pe viitor să nu se mai facă nici un împrumut de cât de corpurile legiuitoare care prin legea de autocisarea împrumutului vor face şi repartiţia asupra comunelor, însă numai în casul când prin mijlocul depunerilor nu se pot acoperi cheltuelile budgetare (adică când s'ar prevedea că cheltuiala de 400,000,000 lei are să absoarbă prea mult din capitalurile depuse).

Să admitem că *comuna M.* trebue să plătească suma de 20,000 lei, iar anual suma de 2000 lei (datorie publică). Suma de 3000 lei, datoria publică de 2000 lei (este trecută la comune şi în total face 100,000,000 lei), acelea *fie în total 9000 lei*) ce se vor mai repartiza în cursul anului prin diferite legi asupra acestei comuni, cum şi acelea (fie în total 6000 lei) ce se face de comună (societate) pentru diferitele sale intreprinderi, să repartizază asupra capitalului depus de fiecare membru. (Va urma)

Comerciul ambulant şi datoriile comisionarilor, agenţilor comerciali etc.

De multe ori am aratat prin acest buletin că comerciul ambulant de ori-ce natură, afară de articolele aratate în tabela A. din regulamentul asupra comerciului ambulant (monit. Ofi. No. 56 Iuliu a. tr.) este cu totul oprit.

De astă dată ca şi în cele alte rînduri cu părere de rău observăm o mare negligenţă din partea celor în drept, cu toate că art. 32

*) O prostire în care să învălesc jidanii cînd îi înmormîntează.

*) Desvoltarea se va publica in urmă.

din citatul regulament, zice că contravenţiunile urmează să fie constatate de agenţii comunali, administrativi şi poliţieneşti din chiar *propria iniţiativă* şi în unele comuni după cererea autorităţilor comunale şi Camerilor de comerciu. Atrăgând atenţiunea numiţilor d-ni agenţi, îi rugăm să bine voiască a da urmare legei, căci la ce 's bune legile dacă nu le aplică?

Nici un intermediar pentru fapte de comerciu de ori ce natură ar fi, nu poate lucra în ţară, fără să fi arătat Camerei de comerciu sau în lipsa acestia Consiliului comunal, procura industriaşului sau comercianiulni, în numele căruia el lucrează.

Ori-ce comisionar, agent comercial etc. cari s'ar găsi că nesocoteşte această prescripţiune a legei (art. 5) va fi urmărit şi dat judecăţei de agenţii forţei publice fie din propria lor iniţiativă, fie după cererea camerei de comerciu.

După art. 27 din regulament, comisionarii cum şi ori ce alt intermediar comercial sunt supuşi la două indatoriri:

a). De a declara înscris Camerei de comerciu sau Consiliului comunal casele pentru care lucrează.

b). De a depune odată cu această declaraţiune, o copie legalisată a procurei, în virtutea căreia ei pot oferi sau primi comande.

In ce priveşte prima indatorire, nici o greutate pentru intermediari. Agentul comercial să va adresa Camerei sau consiliului comunal prin o petiţiune în care va declara casa sau casele, fabrica sau fabricele, pentru care esfe autorisat a lucra şi va arata în aceiaşi petiţiune fie-care din procurile ce presinta cu indicaţiunea numelui mandatului şi data procurei.

Pentru a doua îndatorire, în caz cînd procura este dată de o casă sau fabrică din ţară, ea trebue să fie atentificată în drept conform autentificărei actelor. Copia procurai trebue să fie legalisată de aceiaşi autoritate, care a autentificat şi originalul.

Pentru casul cînd procura este dată de o casă sau fabrică străină, ea trebue să fie autentificată conform legilor de unde emană procura şi învestită cu *legalisarea Legaţiunei Române din acea ţară.*

Procurile legalisate de Legaţiunile noastre în străinătate vor trebui traduse şi certificate de ministrul de esterne român, după cererea celui interesat. Numai această procură în traducere română se poate primi la Camerile de comerciu sau la consilitle comunale.

Odată procura aratată şi găsită în regulă, purtătorului i se va elibera conform art. 30 un certificat în care se va arăta ce procură s'a presentat, cine este imputernicitul din procură, pentru care anume marfă are dreptul a contracta şi pe ce termin.

Bulet. Cam. de com. Botoşani.

O rugăciune

In tăcerea nopţii când toată lumea doarme
Muncită de 'ntristare amar mĕ chinuesc,
Cu lacrimi şi suspine eu strig la tine Doamne
Te rog trimite'mi somnul să mă odihnesc.

In tăcerea nopţii când totul stă 'n repaos
Pe patu'mi de durere mă torturez cu greu,
Totul stă 'n tăcere nimic nu mişcă 'n haus
Trimite'mi D-ne somnul ca să dorm şi eu.

Nu fugi odihnă! la patu'mi te opreşte
Priveşte'mi faţa udă de mult ce eu am plâns,
Te-aşază lângă mine cu somnu mă'ntăreşte
Căci prea multă muncă cred că mi'i de ajuns.

Dămi şi mie D-ne un ceas de liniştire
Rîdică'mi pentr'o oară totura mea cea grea,
Se cad şi eu o dată în dulcea nesimţire
Ca să se odihnească sermana mintea mea.

Iaşi, Septembrie.

Aneta Gherghiu.

O PROPUNERE

Asupra stărei meseriaşilor români.

Mai mult de jumătate dintre meseriaşi sunt lipsiţi de o parte theoretică a meşteşugului cu care să ocupă, şi acestă causă face ca ştiinţa practică să descrească în loc să progresează. Pentru că lipseşte partea cea însemnată, adică theoria, cu care să poată da samĕ într'un mod mai esplicat asupra obiectului eşit din mîna lucrătorului. Un lucrător fără theorie, nu poate să răspundă de cît, *aşa trebue să fie lucrul acesta*, însă pentru care rezon, nu este în stare a răspunde.

Acest gol este bine simţit astăzi în toate meseriile de la un capăt până la celalalt al ţerei şi din causa lipsei unui din aceste doue elemente, industria noastră naţională nu poate progresa până la gradul ei cuvenit.

Noi facem această propunere în scopul de imbunătăţire pentru casuri de a putea servi ca o ideie la formarea unei legi pentru meseriaşi, în modul următor:

Să se înfiinţeze cursuri serale gratuite prin oraşe, la care ucenicii şi calfele să urmeze la predarea theoriei relativ la meşteşugul ce a întreprins; aceste cursuri pentru înlesnire să se stabilească în localurile scoalelor de meserii sau a scolilor primare.

Ucenicii de pe la maiştri, cari sunt întreit de mulţi în raport cu cei de prin scolile de meserii, să urmeze regulat la cursurile serale, sub un regulament bine organisat.

Cu modul acesta desvoltându se spiritul de cunoştinţă prin posedarea ambelor elemente, adica theoria şi practica, vor deveni cei mai buni maiştri, capabili de a inventa ei singuri perfecţiunea lucrului, nu mai puţin şi cultura în clasa meseriaşilor va face să le îidice prestigiul din mai multe puncte de vederi.

Un duel

Suparat eu sunt la culme, azi pe doctorul chininä
Şi vă spun pe conştiinţă, el de loc nu e de vină,
Că ş'a făcut datoriea cum profesiea'i dictează
Fără să ştie saracul ce rău mie'mi causează.
Şi deaceia vorbă multă n'am să fac de loc cu el
Ci în două trei cuvinte am să'l provoc la duel.
Mă veţi întreba acuma dar ce rău el ţ'a făcut
Ţ'a scos ochii, ţ'a rapt mîna, sau capul ţ'a desfăcut?
Ce'ţi baţi capul frate dragă nu e nici de cum acésta
. . . . . .
. . . . . .
S'a apucat bată'l vina şi 'mi-a tămăduit navasta
Tocmai cînd credeam acuma că de dînsa am scapat
O găsesc din pat sculată, sdravănă ce un soldat...
Doctore de vre cu mine în pace ca să trăeşti
Te rog fii bun şi nevasta'mi la Rai s'o espedueşti.

De la Brădeţel.

1891 Septembre 16 oarrle 4 p. m.

ULTIME INFORMAŢII

Marţi sara cu trenul de 11 au sosit Dl. George Lahovari, Ministru de Răsboi. Se zice că ar fi sosit în localitate, pentru o inspecţie a efectivului corpurilor aflate în Moldova.

Toţi Birjarii din acest oraş sau pus in grevă, din causa dispoziţiunilor luate de administraţia locală. Marţi sară la sosirea trenului de 11 n'aŭ fost nici o trăsură la gară.

MULŢUMIRE

Societatea „Ajutorul„ aduce prin publicitate viile sale mulţumiri D-nei Elena Petrescu, pentru donaţiunea făcută societăţii de următoarele obiecte:

Una lampă de masă cu glob, bronzată cu 14 focurĭ, 2 scaune da brad şi 2 chibritelniţi de marmoră.

Această ofrandă a făcut cea mai mare mulţumire tuturor membrilor acestei societăţi.

Anunciuri

A. MARINO

Str. Spitalul Paşcanu No. 26.

Primeşte ori ce lucrari de tinichigie şi văpsătorie. Lucrează cu cea mai mare acurateţă şi cu preţ moderat.

Neculai Rascăl

Friser str. Primărie, No 46

Primeşte abonamente cu preţurĭ moderate, şi frizază în modul cel mai elegant.

O damă doreşte da lecţiuni de piano. Doritorii sunt rugaţi să bine-voiască a se adresa la redacţiunea acestui ziar.

Iaşi—Tipografia „Fulgerul" (D. Gheorghiu).